

ERASMUS+ MOBILNOST U ISTANBULU: TURSKI IMPRESIVNI KNJIŽNIČNI KOLORIT I KULTURNO BOGATSTVO GRADA

Srđan Lukačević

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek
Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
slukacevic@gskos.hr

Dino Radmilović

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek
Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
rdino@gskos.hr

BROJ
BIBLIOGRAFSKE
JEDINICE

547

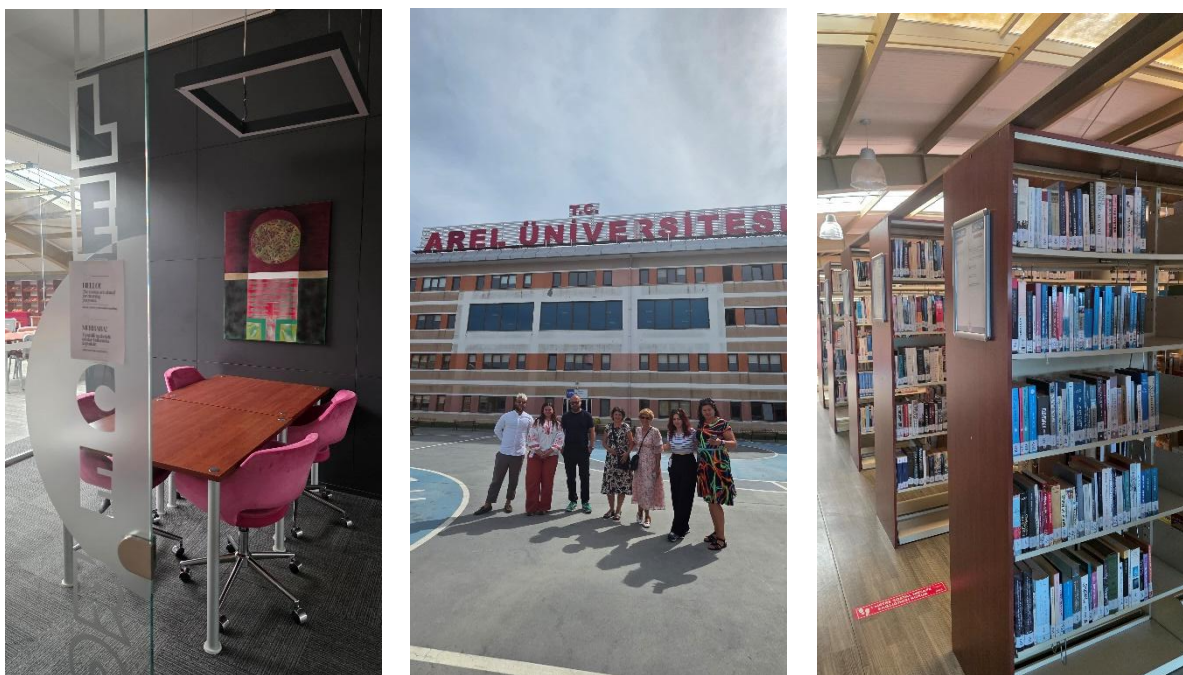
U sklopu programa Erasmus+ mobilnosti za stručno usavršavanje, od 15. do 24. rujna 2025. godine, provedeno je studijsko putovanje u Istanbul. Primarni cilj bio je upoznavanje s radom i resursima knjižnica u Republici Turskoj, s posebnim naglaskom na Istanbul Arel University Library i nedavno otvorenu Rami knjižnicu. Osim stručnog usavršavanja, mobilnost je omogućila i dublji uvid u bogatu povijesnu i kulturnu baštinu Istanbula, pružajući sveobuhvatnu perspektivu na tursko knjižničarstvo unutar užurbanog metropolitanskog okruženja.

Primarno odredište: knjižnica Sveučilišta Istanbul Arel

Istanbul Arel University, privatna zaklada visokog obrazovanja osnovana 2007. bila je naša primarno odredište za stručnu razmjenu. Knjižnica Sveučilišta Arel djeluje kao vitalno središte podrške obrazovnom i istraživačkom radu na četiri kampusa. Knjižnica i njena djelatnost u znatnoj mjeri posvećeni su digitalizaciji i modernizaciji u skladu s današnjim suvremenim načinom života. Naglasak je stavljen na pružanje kvalitetnog mrežnog pristupa, s obzirom da sveučilište, između ostalog, nudi i opsežne digitalne programe. Fond je usmjeren na podršku kurikulumu, s rastućom zbirkom e-knjiga i pretplatama na međunarodne znanstvene baze podataka. Iako je raspoređena na više lokacija, glavni kampus (Kampus Cevizlibağ) nudi moderno uređene prostore s naglaskom na individualni i grupni rad. Posebna pažnja posvećena je zonama tišine i "pametnim" učionicama za zajedničko učenje. Demonstriran nam je visoki stupanj automatizacije i korištenja suvremenog integriranog knjižničnog sustava (ILS) za upravljanje fondom, posudbom i inventurom. Također, knjižnica aktivno radi na razvoju

alata za upravljanje istraživačkim podacima (*Research Data Management*). Naravno, posebno se ističe proaktivni pristup informacijskoj pismenosti i korisničkoj podršci.

Zaposlenici knjižnice redovito održavaju radionice o referenciranju, etici u istraživanju i korištenju elektroničkih izvora, što je, pokazalo se u praksi, iznimno važno tamošnjoj studentskoj populaciji. Iskustvo u knjižnici Sveučilišta Arel potvrdilo je globalni trend u visokoškolskom knjižničarstvu: transformaciju iz "skladišta" knjiga u dinamičan centar za učenje, istraživanje i kolaboraciju.

Slika 1. knjižnica Sveučilišta Istanbul Arel

Posebnost turskog knjižničarstva: Rami knjižnica (Rami Kütüphanesi)

Jedan od najupečatljivijih posjeta bio je onaj u Rami knjižnicu, transformiranu bivšu vojnu bazu (barake iz 18. stoljeća) koja je postala jedna od najvećih knjižnica u Istanbulu. Otvorena je 2023. i predstavlja fascinantno primjer adaptivnog ponovnog korištenja baštine u svrhu kulture i obrazovanja. Prostor obuhvaća preko 36.000 četvornih metara impozantnog zatvorenog prostora i ogromno unutarnje dvorište. S kapacitetom od preko 4 milijuna svezaka i mjesta za 4.200 korisnika, Rami je zamišljena kao gradski mega-kompleks koji služi svim dobnim skupinama. Sadrži odjele posvećene dječjoj književnosti, mladima, istraživačima (s posebnim studijskim sobama) te, što je najvažnije, specijalizirane zbirke poput Ataturkove sekcije i Turskih studija. Rami

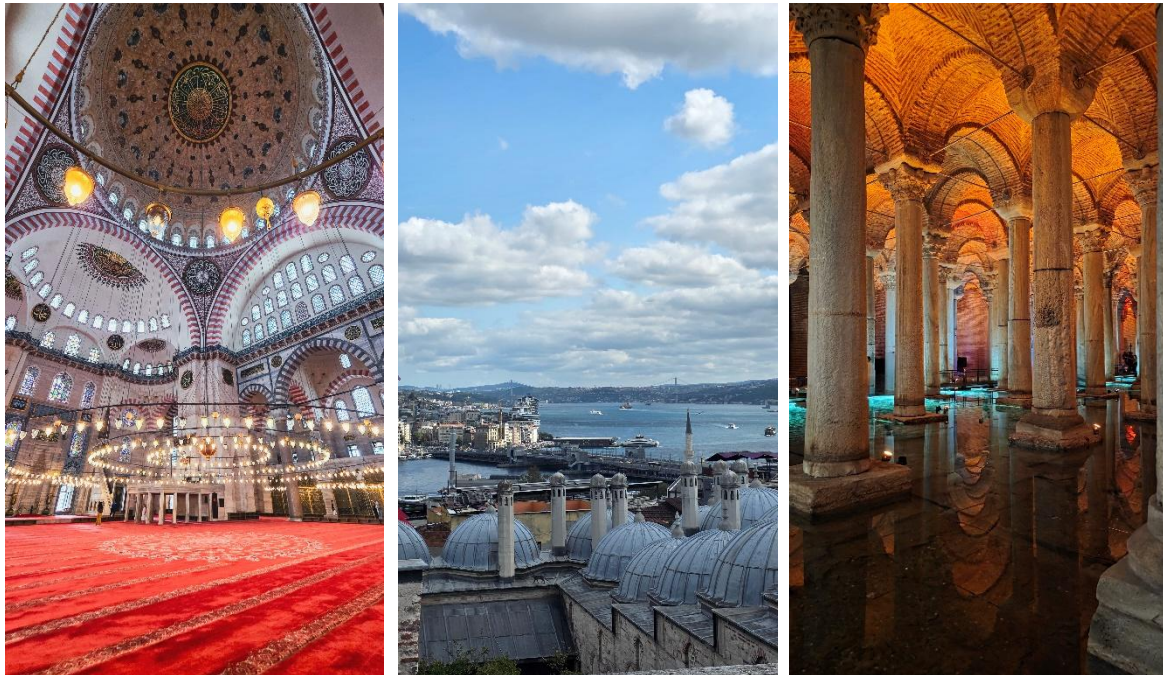
knjižnica otvorena je 24 sata dnevno, 7 dana u tjednu, što je izvanredna usluga koja naglašava njezinu ulogu kao utočišta za učenje i zajednicu. Nudi izložbene prostore, kafiće, pa čak i muzej, čime postaje kulturno i društveno središte. Njezina uloga u istanbulskom knjižničnom ekosustavu jest ta da služi kao nacionalni repozitorij i javni centar za učenje, postavljajući nove standarde za javne knjižnice u Turskoj.

Slika 2. Rami knjižnica

Istanbul – spoj knjige i kulture

Stručno putovanje omogućilo je i dubinsko uranjanje u kulturni kontekst Istanbula, grada koji doslovno spaja kontinente. Posjeti su uključivali nezaobilazne simbole grada, koji na svoj način govore o vjekovnoj važnosti pismenosti i znanja. Aja Sofija i Plava Džamija pružili su nam svjedočanstva o bizantskoj i osmanskoj arhitekturi i moći, koje su, prije svega, bile centri duhovnog i teološkog učenja. Topkapi palača i razgledavanje tog kompleksa uključivalo je posjet riznici i, simbolično, Carskoj knjižnici (Imperial Library), koja je čuvala neprocjenjive rukopise Osmanskog Carstva. Grand Bazaar i Spice Market, iako komercijalne točke, one su povijesno bile centri razmjene, ne samo dobara, već i ideja, priča i pisanih dokumenata, naglašavajući ulogu Istanbula kao globalnog trgovačkog i kulturnog čvorišta.

Slika 3. Istanbul

Gastronomija i život grada

Istanbul je istovremeno grad povijesti i moderne vreve. Neizostavno iskustvo bilo je probanje autentične turske hrane, koja je sama po sebi priča o razmjeni kultura: od *dönera* i *kebaba* do *baklave* i nezaobilazne turske kave (*Türk kahvesi*). Svakodnevni život obilježen je užurbanom energijom, gostoljubivošću i dubokim poštovanjem prema obitelji i tradiciji. Vožnja trajektom između europske i azijske strane Bospora bila je snažan podsjetnik na geopolitički i kulturni položaj grada.

Slika 4. Turske slastice

Zaključak

Erasmus+ mobilnost u Istanbulu bila je izuzetno dragocjeno iskustvo. Stručna posjeta knjižnici Istanbul Arel University ponudila je uvid u učinkovito funkcioniranje privatnog visokoškolskog knjižničarstva, dok je Rami knjižnica demonstrirala revolucionaran pristup javnom knjižničarstvu kao monumentalnom kulturnom i

edukacijskom centru. Kombinacija stručnog usavršavanja i kulturnog istraživanja grada koji leži na raskrižju Istoka i Zapada nudi snažnu inspiraciju za implementaciju novih ideja u hrvatsko knjižničarstvo, posebno u segmentu integracije baštine s modernim, inkluzivnim uslugama.